

2025-05-22

Kommunledningsförvaltningen
2025 KS0076

Yttrande över förslag om permanent lösning kök/matsal samt skolbibliotek i Unnaryd

Sammanfattning

Det finns i nuläget inget beslut om förutbestämda platser för trygghetspunkter i Hylte kommun. Det är dock sannolikt att kommunen vid ett omfattande el- eller värmeavbrott eller annan en samhällsstörning skulle bedöma att det finns ett behov av att öppna upp en sådan för allmänheten. I detta yttrande lyfter vi vad som kan vara bra att tänka på vid utveckling av skolbyggnaden om man samtidigt ser det som en potentiell plats för trygghetspunkt.

Yttrande

Utgångspunkter för planering

MSB uppmanar alla att ha hemberedskap och kunna klara sig utan samhällets hjälp i minst en vecka. En trygghetspunkt är ett sätt av flera att hjälpa både allmänheten, men framförallt de mest behövande i vårt samhälle när vi drabbas av en kris som kräver kommunens stöttning.

En trygghetspunkt är en plats dit kommunens befolkning kan söka sig om de behöver stöd i en kris eller ytterst vid höjd beredskap. Platsen är kommunicerad med befolkningen på förhand och startas upp av kommunen vid behov.¹

I Unnaryd bor ca 700 personer. En kommun kan inte planera för att ha trygghetspunkter som inrymmer samtliga invånare, utan kommunen behöver analysera vilken nivå som är lämplig och vilka som är målgruppen och vilka behov de har.

Det finns tre nivåer för trygghetspunkter. Den första nivån behöver ha grundläggande funktioner såsom rimligt gångavstånd, information, kommunikation, värme, el, dricksvatten, toaletter, hygien, personal, lätt sjukvård. Den andra nivån behöver dessutom ha dusch- och tvättmöjligheter, matlagning eller matservering, betalning av mat, ordning och säkerhet. Medan den tredje nivå ytterligare inkluderar sovplatser.

Möjligheter för trygghetspunkt enligt förslag om permanent lösning kök/matsal samt skolbibliotek i Unnaryd

En viktig del i det fortsatta arbetet med trygghetspunkter är att beakta barnens rätt till utbildning och om det är lämpligt att överhuvudtaget använda en skola till detta. I den halländska riktlinjen för arbete med trygghetspunkter rekommenderas att inte använda förskolor och grundskolor om

¹ Halländsk riktlinje för arbete med trygghetspunkter, antagen av Länsstyrelsen 2024

det går att hitta annan lämplig lokal. ”Om skolor används, se över alternativ att avgränsa delar av skolans byggnader som trygghetspunkt samtidigt som övriga delar kan användas till skolverksamhet.” Det är en viktig fråga att besvara om detta är möjligt. I och med att kök och matsal och bibliotek är i en separat byggnad från klassrum kanske det genom planering finns en möjlighet att avgränsa trygghetspunkten och skolverksamheten tillfälligt.

I en sammanställning av alternativ och förslag till trygghetspunkter i Hylte kommun 2022 finns Unnaryd skola och gymnastiksal med som alternativ vid större samhällsstörningar. Utifrån de halländska riktlinjerna har inventeringen uppdaterats 2025 med hur väl fastigheterna uppfyller de olika nivåerna. Unnaryd skola och gymnastiksal uppfyller i nuläget inte samtliga de funktioner som krävs för nivå 1 (enkel trygghetspunkt). Men det finns det heller inte någon annan alternativ plats i Unnaryd utan skolan är det enda alternativet just nu i inventeringen.

Generellt har invånare i villor på landsbygden en bättre hemberedskap och bättre förutsättningar för alternativ till viktig försörjning exempelvis matlagning. Eftersom Unnaryd har många som bor på landsbygden så skulle kraven på trygghetspunkt kunna vara på den lägsta nivå. Det är viktigt att lära känna sina invånare och deras behov vid en kris. Dialog med samhällsföreningen i Unnaryd skulle kunna vara lämpligt i detta.

I och med förslaget om permanent lösning kök/matsal samt skolbibliotek i Unnaryd finns möjligheter fortsätta utveckla platsen som möjlig trygghetspunkt enligt nivå 1.

- Med förslaget skulle funktionen matlagning eller matservering vara möjlig för 70-90 sittande (dvs. 10 procent av invånarna i Unnaryd). Räddningstjänsten har dock inte tillräcklig kunskap om vilka av alternativen (serveringskök, mottagningskök och tillagningskök) som uppfyller detta krav.
- Med förslaget försvinner funktionerna dusch- och tvättmöjligheter samt sovplatser. Idrottshallen ligger dock på gångavstånd och skulle kunna användas för dessa funktioner.
- Med förslaget underlättas information och kommunikation då bibliotek i nya lokaler kan bidra till en populär och naturlig samlingsplats och plats för att söka information.
- Med förslaget skulle funktionen ordning och säkerhet underlättas genom att ha skolbibliotek på samma plats som kök och matsal. Däremot är vissa funktioner inom nivå 2 och 3 på en annan plats. Inga möjligheter finns ändå i nuläget på att ha alla funktioner samlade.
- Det framgår inte av förslaget om reservkraft ska ingå eller förberedas. Om kommunen inte säkrar tillgång till reservkraft innebär det att vi inte kan upprätthålla de viktigaste funktionerna för en trygghetspunkt. Hur ser möjligheterna ut att förbereda handske för mobilt reservkraftverk? Enbart vid förskolan finns en handske förberedd.
- Funktionerna information, kommunikation, dricksvatten, toaletter, hygien, personal, lätt sjukvård påverkas inte i stort av lokalens utformning utan av på förhand upprättade rutiner.